MALTA

QORTI TA' L-APPELL

S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO

ONOR. IMHALLEF
ALBERT J. MAGRI

ONOR. IMHALLEF
TONIO MALLIA

Seduta tal-25 ta' Gunju, 2010

Appell Civili Numru. 60/2010/1

Direttur, Qrati Civili u Tribunali

v.

Raymond Debono

Il-Qorti:
Rat ir-rikorsipprezentat fil-15 ta' Frar, 2010, mid-Direttur, Qrati Civili u Tribunali li jaqra hekk:
"1. Illi l-esponent ircieva minghand il-Ministru responsabbli ghall-Gustizzja u Intern, kopja awtentika ta' Ordni ta' Manteniment fl-ismijiet fuq premessi u moghtija mill-Qorti fuq indikata, u li ghal liema Ordni japplika l-Att dwar l-Ezekuzzjoni Reciproka ta' Ordnijiet ta'

Manteniment (Kap 242). Kopja ta' tali ordni qieghda tigi hawn annessa u mmarkata Dok A;

"2. Illi, l-esponent, a tenur tal-Artikolu tal-Ligi 7 (3), huwa tenut sabiex jirregistra dan l-Ordni fil-Qrati kompetenti ta' Malta, liema Qorti, a tenur tal-Avviz Legali 397 tal-2003, hija l-Qorti Civili (Sezzjoni Familja);

"3. Illi, skond l-Artikolu 7(4) tal-istess Att, l-esponent huwa infurmat illi l-intimat debitur Raymond Debono, jghix gewwa 110, Napoleon Street, Zurrieq, Malta;

"4. Illi, sabiex jottempera ruhu mal-Ligi, l-esponent huwa tenut li jadixxi din l-Onorabbli Qorti sabiex, taht l-Awtorita` taghha, huwa jirregistra l-imsemmi ordni fil-Qorti kompetenti Maltija;

"Ghaldaqstant, l-esponent, filwaqt illi jgib l-istess Ordni a konjizzjoni ta' din l-Onorabbli Qorti, jitlobha bir-rispett, illi joghgobha tordna li l-istess Ordni msemmija tkun registrata mill-esponenti ghal kull effett u fini tal-Ligi;

"Salv kull procediment iehor."

Rat risposta tal-intimat Raymond Debono tal-5 ta' April 2010 li in forza taghha eccepixxa illi:
"1. Illi primarjament l-azzjoni attrici hija nulla u bla effett fil-ligi stante illi l-Qorti kompetenti a tenur tal-Artiklu 2 tal-Att dwar l-Ezekuzzjoni Reciproka ta' Ordnijiet ta' Manteniment tal-Kap. 242 tal-Ligijiet ta' Malta hija definita bhala l-Prim Awla tal-Qorti Civili u mhux il-Qorti Civili (Sezzjoni Familja). Inoltre l-Avviz Legali 397 tal-2003 citat fur-rikors tal-attrici huwa rrelevanti. Ghalhekk fid-dawl ta' din l-eccezzjoni dilatorja din l-Onorabbli Qorti ghandha tieqaf hawn;

"2. Illi minghajr pregudizzju ghall-premess, ir-rekwiziti ghar-registrazzjoni ta' din l-ordni in kwistjoni ma jezistux, fis-sens illi din ma hiex ordni ta' manteniment finali minn Qorti f'pajjiz li jirreciproka, kif provdut u rikjest mill-artiklu 7 (1) tal-Att dwar l-Ezekuzzjoni Reciproka ta' Ordnijiet ta' Manteniment tal-Kap 242 tal-ligijiet ta' Malta, izda hija biss

ordni provizorja li ma gietx ikkonfermata, hekk kif jidher u ppruvat fid-dokument hawn anness u mmarkat **(Dok RD1)**.

“Fil-fatt l-ordni ta’ manteniment finali mahruga mill-Qorti ta’ Durham fit-3 ta’ Dicembru 2007 kienet giet *‘set aside’* mill-Qorti sedenti nhar it-18 ta’ Marzu 2008 u regghet giet attivata *maintenance pending suit order* tad-19 ta’ Ottubru 2007. Ghaldaqstant l-ordni ta’ manteniment mitluba sabiex tigi registrata hija biss ‘*General Order*’ (maintenance pending suit) u mhux ‘*Final Order*’, hekk kif indikat mid-dokument anness mal-applikazzjoni tal-attrici hawn anness u mmarkat bhala **(Dok LD 1)**;

“3. Illi minghajr pregudizzju ghall-premess, id-dokumenti annessi mal-applikazzjoni tal-attrici ma humiex apostillizzati a tenur tal-Konvenzjoni ta’ The Hague tas-sena 1961 dwar il-Legalizzazzjoni u Awtentikazjoni ta’ dokumenti, u ghaldaqstant il-prova illi huma dokumenti veritieri hija nieqsa.

“Inoltre l-attrici qeghda tipprova tizvijja lil din l-Onorabbli Qorti, billi hemm provi cari illi l-abitazzjoni taghha ma hiex dik indikata fl-applikazzjoni izda hija dik u cioe` *26, Church Meadow, Meadowfield, Co. Durham*. Wahda mill-provi ta’ dan hi li l-attrici qeghda tippercepixxi l-pensjoni li hadet ingustament lill-esponenti f’dan l-indirizz hawn indikat. Dan qieghed isir ukoll sabiex tfixkel lill-esponenti milli jipprova li jkollu access ghal uliedu.

“4. Illi minghajr pregudizzju ghall-premess ai fini tal-Artikolu 8(2)(i) tal-Att dwar l-Ezekuzzjoni Reciproka ta’ Ordnijiet ta’ Manteniment tal-Kap 242 tal-ligijiet ta’ Malta l-esponent jirreleva dawn id-difizi:

“(i) Illi l-intimat qatt ma gie notifikat bit-talba li saret quddiem il-Qorti Ingliza ghax huwa kien diga` telaq mir-Renju Unit meta huwa kien meqjus bhala notifikat. Irid jigi rilevat illi l-esponenti qatt ma ssottometta ruhu jew accetta din il-gurisdizzjoni, u ghalhekk ma kellux l-opportunita` li jiddefendi ruhu. Qieghed jigi rizervat ghalhekk kull dritt dwar smiegh xieraq;

“(ii) Illi fi kwalunkwe kaz tali ordni qeghdha tigi impunjata quddiem din l-Onorabbli Qorti kif presjeduta **(Rik Nru 164/2009 AF appuntat ghas-smiegh ghall-11 ta’ Mejju 2010)**, u ghalhekk it-talba prezenti tal-attrici ghandha tistenna l-ezitu tar-rikors hawn fuq indikat;

“(iii) Illi jinghad ukoll illi hemm kontestazzjoni fil-mertu ghaliex il-bazi illi fuqha inghatat din il-*General Order* hija totalment erronea u m inghajr bazi u ghalhekk l-esponenti jitlob illi jinghata l-opportunita` jgib provi fuq dan il-mertu, fosthom illi:

“(a) l-attrici Lisa Debono kienet thallas kera ghall-abitazzjoni taghha u ta’ uliedha ta’ disa’ mija u hamsin lira sterlina fix-xahar. Dan l-ammont m’ghadux jithallas stante illi r-rikorrenti akkwistat dar bil-flejjes li ppercepiet mill-qsim tal-komunjoni tal-akkwisti.

“(b) L-attrici Lisa Debono bdiet tahdem bhala Senior Nurse (kwalifikata b’Masters Degree fin-Nursing) f’April tal-2007 u qeghdha tippercepixxi dhul ta’ elfejn mitejn u erbgha u tletin lira sterlina (£2,234.00) fix-xahar.

“Irid jigi rilevat illi l-ispejjez necessarji ghall-manteniment taghha tal-ulied (inkluzi dawk edukattivi, extra kurrikulari, u rikrejattivi) ddikjarati minnha stess f’affidavit maghmul minnha fl-1 ta’ Lulju 2008 huma ta’ elfejn mitejn u wiehed u tmenin lira sterlina (£2,281.00) fix-xahar (dokument anness u mmarkat **Dok RB2**).

“Inoltre l-ammont ta’ flejjes depozitati f’isimha f’diversi kontijiet bankarji li l-esponenti huwa a konoxxenza taghhom jammontaw ghal tlieta u hamsin elf, mitejn u tmienja u tmenin lira sterlina (£53,288.00), hekk kif ippruvat mid-dokument tal-Bank New Castle Building Society (anness u mmarkat **Dok RD3**), ghall-ammont ta’ ghal hamsa u ghoxrin elf, tmien mija u tlieta u sittin lira sterlina (£25,863.00), mid-dokument tal-bank (HSBC – Acc Nos 91802003) (anness u mmarkat **Dok RD4**) ghall-ammont ta’ tlettax-il elf, tlett mija u disgha (£13,309.00), kif ukoll is-somma ta’ erbatax-il elf mija u sittax-il lira

sterlina (HSBC – Acc Nos 02038234) kif indikat mid-dokument tal-bank HSBC (anness u mmarkat **Dok RD5**).

“Illi jigi espost fid-dawl ta’ dan kollu l-agir vendikattiv tar-rikorrenti Lisa Debono fil-konfront tal-intimat ghar-ragunijiet segwenti:

“(i) L-esponenti kien kostrett jitlaq mir-Renju Unit u jirrinunzja ghall-pozizzjoni li kellu fl-isptar fejn kien jahdem minhabba theddid kostanti fuq hajtu mill-familjari tal-attrici, ostilita` tal-ambjent, kif ukoll dak li huwa jhoss bhala *bias* gudizzjarju qawwi mill-Qrati tar-Renju Unit fil-konfront tieghu;

“(ii) Mid-divizorju ottenut mill-Qorti ta’ Durham, l-attrici Lisa Debono ippercepiet somma kapitali ta’ tlett mija u ghoxrin elf lira sterlina (£320.000.00) somma li tippermettilha li tghix dicenti u konda.tenut kont il-bzonnijiet taghha u ta’ uliedha. Madanakollu dan ma kienx bizzejjed ghaliha u istitwiet proceduri sabiex iccahhad lill-esponenti mid-dritt tieghu ghall-pensjoni u ser tapproprija ruhha mis-somma ta’ sebgha u disghin elf lira sterlina (£97,000). Dawn il-proceduri saru u gew konkluzi minghajr mal-esponenti kien notifikat b’mod xieraq;

“(iii) Il-karattru vendikattiv tal-esponenti jispikka mhux biss fil-konfront tal-esponenti izda wkoll fil-konfront tat-tlett ulied li twieldu minn dan iz-zwieg il-Qorti ta’ Durham harget *court order* sabiex l-esponenti jkollu access ghall-uliedu f’hinijiet u granet stabbiliti, izda l-attrici kienet taghmel minn kollox biex tevadi l-ordnijiet tal-Qorti. Minkejja illi l-Qorti ta’ Durham kienet harget *court order* ulterjuri sabiex tinforza dan l-access, l-attrici dejjem kienet issig mod biex iccahhad lill-esponenti milli jkolllu access ghal uliedu. Il-proceduri li kien jistitwixxi l-esponenti sabiex jara lil uliedu kienu qeghdin jiswewh eluf kba ta’ liri, u dan wassal biex l-esponenti jwaqqaf dawn il-proceduri ghax ma felahx ihallas l-ispejjez taghhom. L-esponenti ilu ma jkollu access ghal uliedu ghal dawn l-ahhar tlett snin;

“Tant ghandu x’jissottometti f’dan l-istadju l-esponenti ghas-savju gudizzjuu ta’ din l-Onorabbli Qorti.”

Rat id-decizjoni moghtija kameralment mill-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja) fit-8 ta’ April, 2010, li in forza taghha laqghet it-talba tar-rikorrenti;

Rat ir-rikors tal-appell ta’ Raymond Debono li in forza tieghu, ghar-ragunijiet minnu premessi, talab li din il-Qorti joghgobha tirrevoka d-digriet tat-8 ta’ April 2010, billi tilqa’ l-eccezzjonijiet tieghu u tichad it-talba tal-appellat (Direttur, Qrati Civili u Tribunali) fil-konfront tal-istess appellant, bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra l-appellat;

Semghet lid-difensuri tal-partijiet fl-udjenza tal-15 ta’ Gunju 2010;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti esebiti;

Ikkunsidrat:

F’din il-kawza ir-rikorrent qed jinvoka l-Att dwar l-Esekuzzjoni Reciproka ta’ Ordnijiet ta’ Manteniment (Kap. 242 tal-Ligijiet ta’ Malta) u qed jitlob ir-registrazzjoni ta’ ordni ta’ hlas ta’ manteniment minn Raymond Debono lil Lisa Debono mahrug fit-18 ta’ Marzu 2008, mill-County Court ta’ Durham, l-Ingilterra. F’din il-General Order, Raymond Debono gie ordnat ihallas lil martu bhala manteniment “pending suit and/or interim periodical payments” is-somma ta’ £3300 fix-xahar. Jidher li f’Dicembru tal-2007 kienet inghatat ordni dwar hlas ta’ manteniment, liema ordni, bl-istess General Order tat-18 ta’ Marzu 2008, kienet giet “set aside”, wara li nghata “leave to appeal” *fuori termine*. Pendenti s-smiegh tal-appell, dik il-County Court, fl-istess General Order, ordnat li l-ordni tad-19 ta’ Ottubru, 2007, ghall-hlas ta’ manteniment provvizorju kif aktar qabel indikat, “shall continue until further order”. B’nota mahruga fis-6 ta’ Gunju 2008, il-Court Manager tal-imsemmija County Court stqarr li Lisa Debono “is entitled to enforce payment of the attached certified order”, u man-Nota ghemez kopja tal-General Order tat-18 ta’ Marzu, 2008.

Ir-rikorrent, cioe` id-Direttur, Qrati Civili u Tribunali, qies din l-ordni bhala ordni ta’ manteniment fit-termini tal-Artikolu 7 tal-imsemmi Kap. 242, u l-ewwel Qorti, wara li vverifikat l-awtenticita` tad-dokumenti esebiti, laqghet it-talba u ordnat ir-registrazzjoni f’Malta ta’ dik l-ordni.

L-intimat Raymond Debono appella mill-ordni tal-ewwel Qorti u qajjem diversi lanjanzi, fosthom li l-ordni mahruga mid-Durham County Court kienet biss ordni provvizorja u li, kwindi, mhux applikabbli ghaliha dak li hemm provdut fl-Artikolu 7 tal-imsemmija ligi.

Din il-Qorti ezaminat il-General Order mahrug mill-County Court ta’ Durham fit-18 ta’ Marzu, 2008, u taqbel mal-appellant li l-ordni tal-hlas hemm kontenuta hija wahda provvizorja “pending suit and/or interim periodical payment”, tant li jirrizulta mill-istess General Order li l-materja ta’ hlas ta’ manteniment ghadha ma gietx deciza finalment. L-Artikolu 7 tal-ligi jeskludi mill-applikazzjoni tieghu “ordni provvizorju li ma jkunx gie konfermat” (“ordni provvizorju” mahrug minn pajjiz ikun esegwibbli bis-sahha ta’ dak l-artikolu jekk ikun “konfermat” minn qorti f’pajjiz “iehor”, li mhux il-kaz).

Bhala ordni provvizorju, dak l-ordni huwa essegwibbli fit-termini tal-Artikolu 8 tal-Att, pero`, izda dan l-Artikolu 8 ma jaghtix dritt ghall-enforzar awtomatiku tal-ordni estera. F’kaz ta’ ordni provvizorju, l-ewwel Qorti adita trid tinnotifika t-talba lill-kontro-parti u takkordalu smiegh – kif johrog mill-Artikolu 8(4) tal-Att. Inoltre, fit-termini tal-Artikolu 8(2)(i), jekk id-debitur taht l-ordni, f’dan il-kaz, l-appellant Raymond Debono, “jistabbilixxi xi difiza hekk kif seta’ jaghmel fil-procedimenti li fihom ikun gie maghmul l-ordni”, allura l-Qorti trid tirrifjuta li tikkonferma l-ordni.

F’dan il-kaz, l-ordni tad-Durham County Court giet indirettament kkonfermata (bil-procedura tar-“registrazzjoni” skond l-Artikolu 7 li ma kienitx tapplika!!) mill-ewwel Qorti minghajr ma l-appellant inghata smiegh, u dan wera wkoll li jista’ jkollu “difiza” kontra l-ordni tal-hlas, u qed jitlob l-opportunita li “jistabilixxi” dik id-difiza. Fid-dawl ta’ dak li jipprovdi l-Artikkolu 8, l-appellant

ghandu jinghata din l-opportunita`, u kwindi d-decizjoni tal-ewwel Qorti tat-8 ta' April, 2010, sejra tigi revokata u l-atti rinvjati ghal quddiem l-ewwel Qorti sabiex din tkompli tisma' l-kaz kif ipprovdut fl-Artikkolu 8 tal-imsemmi Kap. 242. Jibqghu ovvjament impregudikati mezzi ohra li jistghu jkunu disponibbli lil Lisa Debono ghall-enforzar ta' dik l-ordni mahruga mill-County Court ta' Durham.

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet premessi, tiddisponi mill-appell tal-intimat Raymond Debono billi tilqa' l-istess, thassar u tirrevoka d-decizjoni moghtija mill-ewwel Qorti fit-8 ta' April, 2010, u tibghat l-atti lura lill-ewwel Qorti sabiex din tara ghandhiex tikkonferma l-ordni tal-County Court ta' Durham, l-Ingilterra, fit-termini tal-Artikolu 8 tal-Kap. 242 tal-Ligijiet ta' Malta – ghal kull buon fini, jinghad li ghalkemm ir-rikorrent Direttur, Qrati Civili u Tribunali fil-premessi tieghu irrifera ghall-Artikolu 7 tal-imsemmi Att, il-Qorti tista' tilqa' t-talba a bazi tal-Artikolu 8 tal-istess Att, jekk hekk jidhrilha li jkun misthoqq, stante l-generalita` tat-talba kif impostata.

L-ispejjez inkorsi sa issa jibqghu bla taxxa bejn il-partijiet.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------